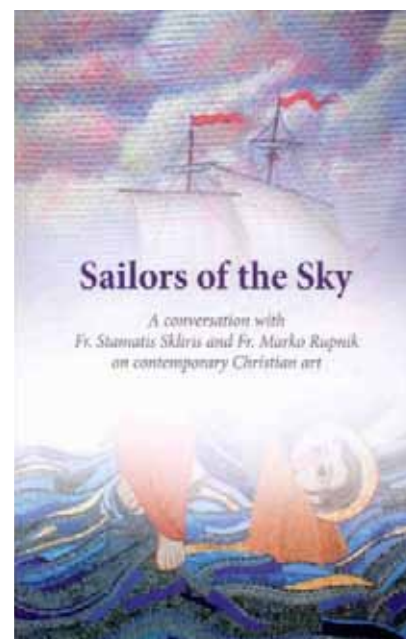
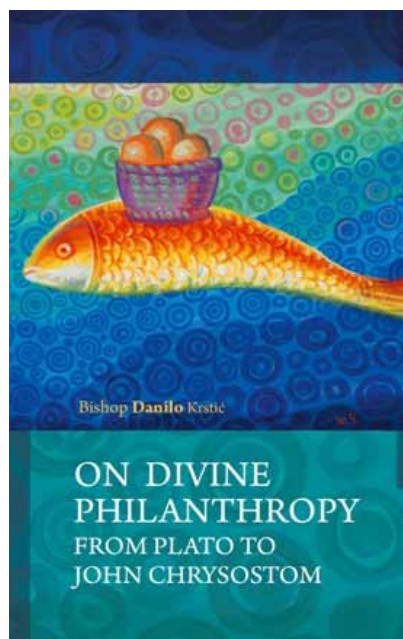

Разговор са Епископом западноамеричким Максимом

Српско богословље на енглеском језику

Олга Стојановић

Ова дела воде ка зближавању са српском традицијом која има свој специфични етос и красоту; истовремено то води усвајању „логике“ Будућега века од чега, већ овде и сада, силазе капи утехе које падају на срце човека живућега на било којој тачки западне хемисфере.

Издавачка кућа „Себастијан прес“, која носи име по великом мисионару православног хришћанства у Северној Америци, Архимандриту Севастијану Дабовићу, у току претходних неколико година обогатила је хришћанску литературу на енглеском језику драгоценим преводима занимљивих и референтних дела српских богослова на енглески.

Међу преводима аутора који нису са енглеског говорног подручја, нашла су се дела Св. Владике Николаја Жичког (Велимировића), Св. Авве Јустина Ђелијског, Епископа Атанасија Јевтића, Епископа Данила Кр-

стића, Епископа Игнатија Мидића, Епископа Максима Васиљевића, др Ненада Милошевића, о. др Владана Перишића, а ту су и значајне књиге Христа Јанараса, Јована Зизиуласа, Архимандрита Емилијана Симонопетритског и о. Стаматиса Склириси.

Овај издавачки подухват је од великог значаја, не само због тога што савремену српску богословску мисао представља англосаксонском читаоцу, већ и због чињенице да је енглески језик данас нешто попут старогрчког језика у времену после Александра Великог – средство глобалне комуникације, опште-

ња, саобраћаја међу континентима и народима, међу људима широм земаљског шара. О значају енглеског језика данас – модерног *koine* језика или *lingua franca* – говори и чињеница да су многи истакнути савремени православни богослови стварали и писали (и још увек стварају) на енглеском језику. Примера ради, Владика Николај Велимировић је почетком а и средином 20. века, током свог посланства у Великој Британији, писао и публиковао своја дела на енглеском. Протојереј Александар Шмеман, отац Георгије Флоровски, о. Јован Мајендорф – корифеји православног бо-

гословља, иницијатори православног богословског буђења у 20. веку – своја најчувенија и најутицајнија дела објављивали су управо на енглеском језику. Митрополит пергамски Јован Зизјулас, један од највећих живих богослова данашњице, пише и на енглеском језику...

Издавачким подухватом „Себастијан преса“ српска теологија постаје доступна у глобалном смислу. Издавач се потрудио да и буквално омогући ову доступност – нудећи књиге читаоцима и путем онлајн наруџбине тј. куповине у виртуелној књижари на страницама Епархије западноамеричке – http://www.west-srbdio.org/SEBASTIAN_PRESS/Sebastian_Press.html.

Књиге су, поред класичног штампаног облика, доступне и у електронским форматима, за читање на рачунару тј. на читачу електронских књига (Киндл)...

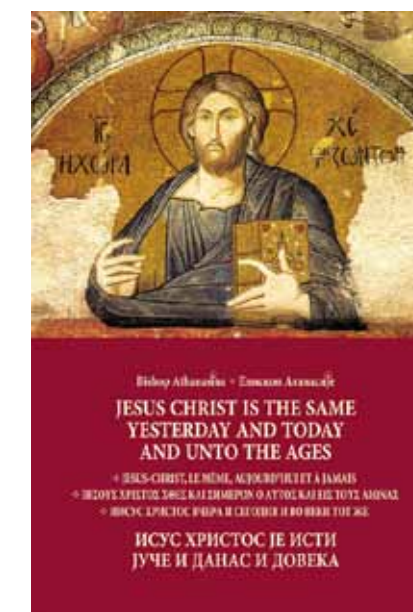
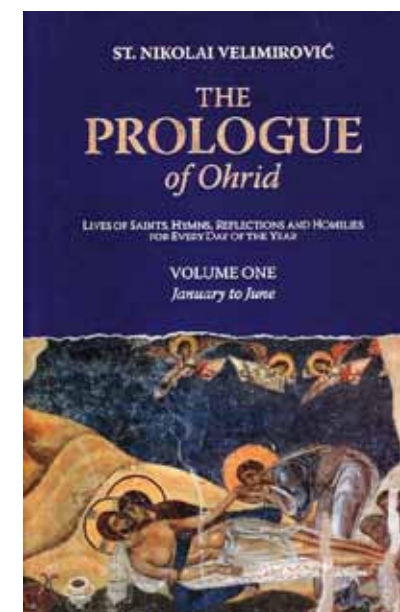
О издаваштву „Себастијан преса“ и богословској литератури на енглеском разговарали смо са Његовим Преосвештенством Епископом западноамеричким Максимом (Васиљевићем).

Како сте дошли на идеју да покренете издавање књига на енглеском језику?

– Врло спонтано и природно, осетио сам то као неку врсту *ислушања* према Цркви. Док с једне стране у српској средини имамо бљесак једног теолошког динамизма скривеног у срцу нашег Предања, дотле, с друге стране, у англофоном свету одсуствују озбиљне теолошке књиге српских аутора. Свакако, наше издавачко дело није ограничено само на српске ауторе. Објавили смо значајна дела Христа Јанараса, Јована Зизиуласа, Архимандрита Емилијана Симонопетритског, о. Стаматиса Склириси, а за који месец треба да се појави и књига о. Василија Гондикакиса, проигумана ивионског. Издањима „Себастијан преса“ (заједно са центром „Сербика Америка“) желимо да писана дела српских и других православних теолога представимо не само америчком него и укупном англофоном свету, па и шире. Овим се укидају границе „погледа“ и растојања простора и времена. Поруџбине нам стижу из целе Америке, Канаде, Аустралије, Европе, па чак и из Азије.

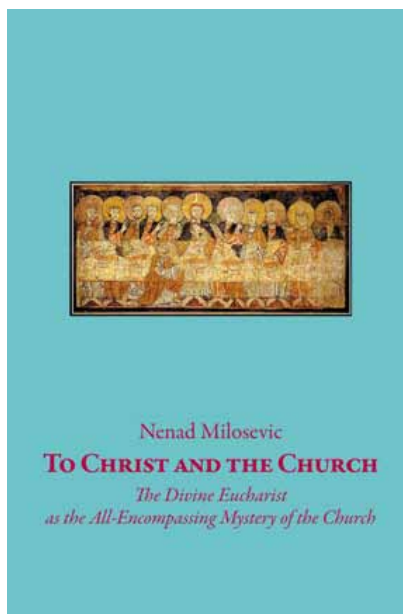
Вожња чамцем на Аљасци од Скита Св. Нила до Скита Св. Арх. Михаила
Фото: Епархија западноамеричка

желимо да писана дела српских и других православних теолога представимо не само америчком него и укупном англофоном свету, па и шире. Овим се укидају границе „погледа“ и растојања простора и времена. Поруџбине нам стижу из целе Америке, Канаде, Аустралије, Европе, па чак и из Азије.

Колики значај за српско богословље и за српску културу уопште има издавање енглеских превода дела знаменитих православних мислилаца?

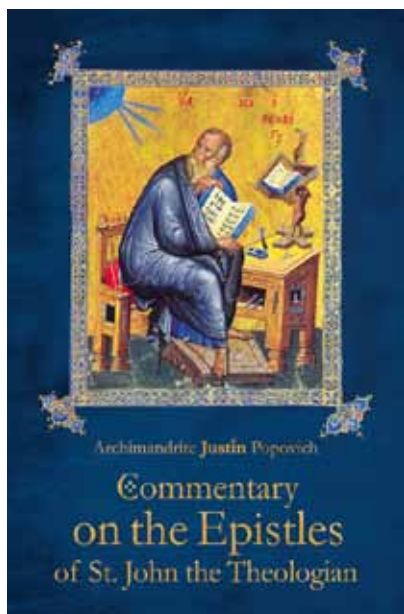
– Црква богословствује целим својим бићем, па и писаном делатношћу. Циљ ове делатности је да модерни човек, читајући →

дела Светог Јустина и Николаја, као и наших савремених теолога-духовника Атанасија, Јована Зизиуласа, Емилијана Светогорца и др. учи како да битује у нашем све компликованијем свету. Верујем да ова дела воде ка зближавању са српском традицијом која има свој специфични етос и красоту; истовремено то води усвајању „логике“ Будућег века од чега, већ овде и сада, силазе капи утехе које падају на срце човека живућег на било којој тачки западне хемисфере. Многобројне реакције читалаца о томе говоре и то нам много значи. Значај је вишеструк: англофони свет се упознаје са теолошком мишљу наших богословских и црквених мужева и са богословском традицијом за коју су вишемање чули, а сада могу и да се зближе са њом. Теолошко одмеравање води ка искуству присуства Васкрслога међу нама. Тиме оно што било страном и непознато постаје блиско и пожељно.

Са каквим тешкоћама сте се сусрели током припреме и издавања ових књига?

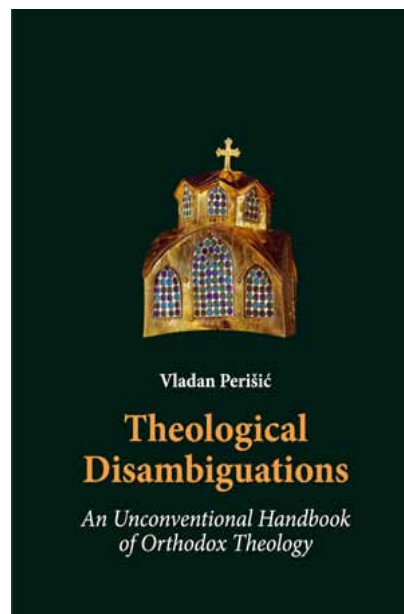
– Тешкоћа није било управо зато што се ради о *саборном* делу. Све време осећамо велику помоћ Божију коју он увек шаље

преко живих личности. Овај посао нас одмара и пружа наду.

Да ли је превођење с једног језика на други потенцијално опасно због тога што се у преводу много тога важног може изгубити? Постоје ли одређене термилошке нејасноће, и колико је могуће богословску мисао изразити на савременом енглеском језику? Које су предности а који недостаци енглеског као језика?

– Сматрам да је управо енглески језик изузетно погодан за изражавање теологије Цркве. Многи су показатељи да је у Северној Америци на делу прави богословски процват који надилази остале географске средине. Поред тога, наши преводиоци су изузетно способни, а свака књига на крају прође и стручно лекторисање (Братство Манастира Св. Германа у Платини или Сара Ана Бојл). У суштини, свако људско дело треба да служи томе да нас упућује ка Истини. Истина није на страницама књиге него изван њих. Вредност писане речи је у што целовитијем упућивању ка бесмртном животу у Христу, у превођењу ка „изобиљу живота“, тако „да се нико не боји смрти“ (Св. Златоуст). Уверио

сам се да и енглески језик овим подвигом теолошког превођења – јер је принуђен да „искрива нове термине“ (Св. Григорије Богослов) – задобија нови етос израза, постиже деликатност и хроматичност, а тиме и духовно богатство које раније није имао.

Какви су планови за будућност, да ли ће „Себастијан прес“ у 2013. години обрадовати српску и енглеску публику новим издањима?

– Ускоро ће изаћи књиге: блажене успомене протојерејаставрофора др Радована Биговића, Бошка Бојовића, затим проф. Богољуба Шијаковића, Богдана Лубардића, Владислава Пузовића и др. Планирамо да објавимо и сабрана дела Себастијана Дабовића као и ново издање књиге *Меморандум о Косову и Метохији*. У штампи је *Зборник радова међународног симпозиона о Св. Максиму Исповеднику* (одржаног у Београду октобра 2013. године). Дугорочније гледано, мислим да ће ова дела вршити плодну мисију можда више после нас него у садашњем тренутку. Осим овога, у плану су дела за младе који имају неугасиву жељу за истином али је на нама да откријемо путеве ка њима. ■■